

Herinrichting Bijlandse Waard

Werkprotocol conform de Wet Natuurbescherming

Bureau Waardenburg
Ecologie & Landschap

Herinrichting Bijlandse Waard

Werkprotocol conform de Wet natuurbescherming

Status uitgave: definitief

Rapportnummer: 18-188
Projectnummer: 17-0880
Datum uitgave: 4 september 2018
Projectleider: [REDACTED]
Naam en adres opdrachtgever: Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen B.V. (Hoofdkantoor)
Postbus 120, 2800 AC Gouda
Referentie opdrachtgever: mail van 20 november 2017
Akkoord voor uitgave: [REDACTED]

Paraaf:

Graag citeren als: Buizer, J.D. & J.W. Röell, 2018. Herinrichting Bijlandse Waard. Werkprotocol beheer en gebruik conform de Wet [REDACTED] Bureau Waardenburg Rapportnr. 18-188. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Trefwoorden: Wet natuurbescherming, werkprotocol, zandwinning, uiterwaarden, ruimte voor de rivier, poelkikker, bever, ruige dwergvleermuis,

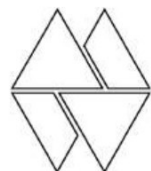
Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv.

Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze [REDACTED]

© Bureau Waardenburg bv / Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen B.V.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001: 2015. Bureau Waardenburg bv hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Bureau Waardenburg bv
Onderzoek en advies voor ecologie en landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10
info@buwa.nl www.buwa.nl

Voorwoord

Bylandt Straatbaksteen en Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen zijn voornemens om met het project Bijlandse Waard middels zandwinning de doorstroom van de rivier te verbeteren, nieuwe riviernatuur en een betere recreatieve beleving te realiseren. Deze ingreep kan effecten hebben op beschermde soorten planten en dieren.

Om te borgen dat er in het project Bijlandse Waard op de juiste wijze rekening gehouden wordt met beschermde soorten planten en dieren, heeft Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen Bureau Waardenburg opdracht verstrekt tot het opstellen van dit ecologisch werkprotocol.

Aan de totstandkoming van dit werkprotocol werkten mee:

Rapportage
Projectleiding
Vormgeving maatregelenkaart

Genoemde personen zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hun uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Bureau Waardenburg. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg is ISO gecertificeerd.

Vanuit Bylandt Straatbaksteen en Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen is de opdracht begeleid door Wij danken hem voor de prettige

Inhoud

Voorwoord	2
1 Inleiding.....	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel werkprotocol.....	4
2 Projectinformatie	5
2.1 Plangebied en voorziene ingrepen	5
2.2 Resultaten van de natuurtoetsen	7
3 Algemene informatie	10
3.1 Algemeen.....	10
3.2 Betrokkenen.....	10
3.3 Communicatie	11
3.4 Ecologisch dossier	11
3.5 Calamiteiten	12
4 Werkprotocol	13
4.1 Algemeen.....	13
4.2 Algemene voorschriften ontheffing Wnb.....	13
4.3 Maatregelen per soortgroep	14
4.2.1 Amfibieën	14
4.2.2 Bever	15
4.2.3 Vleermuizen	16
4.2.4 Vogels.....	17
5 Literatuur.....	18
BIJLAGE 1 Maatregelenkaart	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Bylandt Straatbaksteen en Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen zijn voornemens om met het project Bijlandse Waard middels zandwinning de doorstroom van de rivier te verbeteren, nieuwe riviernatuur en een betere recreatieve beleving te realiseren. Deze ingreep kan effecten hebben op beschermde soorten planten en dieren. In een (aanvullende) natuurtoets (Wansink *et al.*, 2017) is beschreven op welke wijze in het werk rekening gehouden dient te worden met beschermde soorten planten en dieren, het overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming zoveel mogelijk te voorkomen en, waar dat niet mogelijk is, de effecten te minimaliseren. Aangezien het niet mogelijk was om het overtreden van verbodsbepalingen geheel te voorkomen, is bij provincie Gelderland een ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen. De ontheffing is verleend op 14 december 2017 (zaaknummer 2017-002949). De ontheffing is verleend voor poelkikker, bever en vleermuizen. De ontheffing is geldig tot 1 oktober 2022. In de ontheffing zijn de in de rapportage van Wansink *et al.* genoemde maatregelen met enkele aanvullingen opgenomen als voorschriften aan de uitvoering van het project. Een van de uit de ontheffing voortvloeiende verplichtingen is het opstellen van een werkplan. Het voorliggende ecologische werkprotocol vormt het in de ontheffing genoemde werkplan.

1.2 Doel werkprotocol

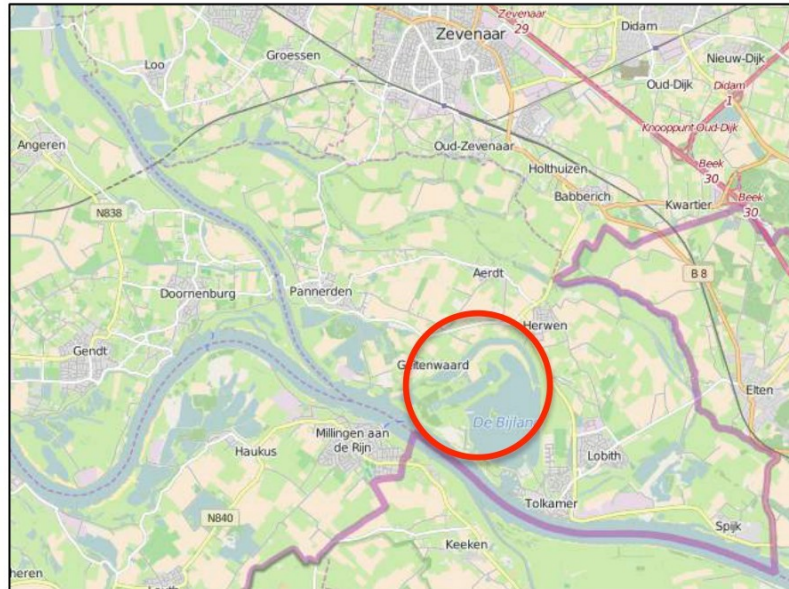
Het doel van voorliggend rapport is om te borgen dat de voorschriften bij de ontheffing Wet natuurbeheer (zaaknummer 2017-002949) tijdens de werkzaamheden ten behoeve van de herinrichting van de Bijlandse Waard worden gevolgd. In het werkprotocol staat beschreven:

- wat de te volgen werkwijze ten aanzien van beschermde soorten is;
- wie hierbij betrokken zijn en hoe de communicatie verloopt
- welke stappen er moeten worden genomen in het geval van onvoorziene omstandigheden of calamiteiten

Om de effecten op beschermde dier- en plantensoorten (die op grond van de Wet Natuurbescherming zijn beschermd) te verzachten wordt gewerkt conform de gedragscode 'Zorgvuldig winnen'. In deze door de minister goedgekeurde gedragscode zijn spelregels vastgelegd zodat de staat van instandhouding van beschermde soorten bij zand- en kleiwinning in principe niet in het geding komt. Onderdelen van de gedragscode zijn het opstellen van een werkplan met bijbehorende maatregelen, monitoring en begeleiding tijdens de werkzaamheden en indien nodig aanpassen van het werkplan. Bij het opstellen van maatregelen wordt gebruikt gemaakt van de kennisdocumenten van BIJ12 en ervaring in andere uiterwaardgebieden. De ecologische monitoring wordt uitgevoerd in de daarvoor geschikte perioden.

2 Projectinformatie

2.1 Plangebied en voorziene ingrepen

Figuur 2.1 Ligging plangebied Bijlandse Waard (rood omcirkeld, ondergrond: Data by OpenStreetMap.org contributors under CC BY-SA 2.0 license).

De Bijlandse Waard ligt aan het Bijlandsch Kanaal dat de Rijn verbindt met de Waal en Pannerdensch kanaal. De Bijlandse Waard ligt tegenover Millingen a/d Rijn tussen de plaatsen Pannerden, Herwen, Lobith en Tolkamer.

De Bijlandse Waard ligt langs een oude meander van de Waal. Het plangebied ligt tussen de Oude Waal, een oude meander van de Rijn, in het noordwesten en de Bijland, een zandplas, in het zuidoosten.

Het plangebied bestaat uit waterpartijen, die zijn overgebleven na de kleiwinning, (ooi)bos, struweel, akkers, productiegrasland, (half)natuurlijk grasland en ruigte.

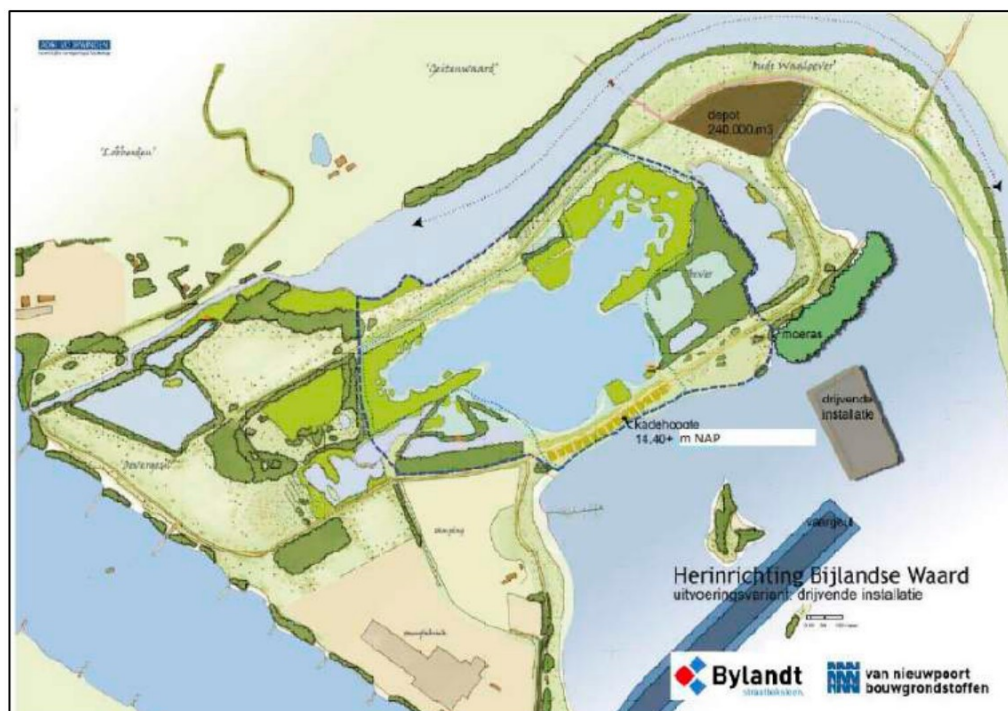

Figuur 2.2 Plangebied Bijlandse Waard (blauwe stippellijn)

De herinrichting Bijlandse Waard betreft de kadastrale percelen Lobith en Spijk sectie B, perceelnummers 3122 ged., 3406 ged., 4061 ged. en 4330 ged. De herinrichting betreft het verwijderen van begroeiing, het ontgraven van akkers, bos en kleiputten. Hierbij worden grondstoffen gewonnen waarna onvermarktbaar grond wordt teruggeplaatst ten bate van [REDACTED]. Ook wordt de toegangsgeul in de Bijlandse plas op diepte gebracht ten bate van de afvoer van grondstoffen per schip. De situatie na herinrichting is weergegeven in figuur 2.3.

In de Bijlandse Waard wordt de plas uitgegraven in twee richtingen. Enerzijds parallel aan het zomerbed ter plaatse van de vanuit hoogwaterveiligheid noodzakelijkerwijs te realiseren Blauwe Rivier welke bij hoogwater door de gehele Rijnwaardense Uiterwaarden stroomt (figuur 2.5). Anderzijds aansluitend op een eerdere loop van de Waal, in de oorspronkelijke rivierrichting (evenwijdig aan de Oude Waal). In samenhang met de zandwinning zal een deel van het gebied worden geherprofileerd om een goede uitgangssituatie te creëren voor (riet)moeras en met name [REDACTED].

Als gevolg van de realisatie van de plas zal de bestaande situatie wijzigen. Bestaande (maïs)akkers zullen worden omgezet naar natuur. Opgaande begroeiing (met name jong zachthoutoobos) op de smalle ruggen ter hoogte van de bestaande zandwinputten zal verloren gaan. Het betreft begroeiing welke is ontstaan op terreindelen waar, op verzoek van de Provincie Gelderland, agrarische hercultivering, na winning van keramische klei, is uitgesteld.

Figuur 2.3 Uitvoeringsvariant Herinrichting Bijlandse Waard (bruin: locatie gronddepot; donker blauw: te verdiepen toegangsgeul).

De Blauwe Rivier zal worden gerealiseerd door middel van [REDACTED]. Dit betekent dat vanuit het bestaande water langzaam meer water wordt gemaakt. Vanaf maaiveld zal de bestaande begroeiing (bomen en struikgewas) worden verwijderd en zal de bovengrond (klei) worden afgegraven tot de zandlaag. Deze bovengrond wordt direct in de herinrichting en een geluidswal verwerkt.

De uitvoeringswijze voor de werkzaamheden is nog niet geheel bekend. De planning op hoofdlijnen gaat uit van grondverzet in 2019. Voorafgaand dient in het najaar/winter 2018 de kapwerkzaamheden en maatregelen ten behoeve van bever en poelkikker uitgevoerd te worden.

2.2 Resultaten natuurtoets

Uit de natuurtoetsen die zijn opgesteld ten behoeve van de herinrichting van de Bijlandse Waard blijkt in en rond het plangebied rekening gehouden te moeten worden met een aantal beschermde soorten (Wansink *et al.*, 2017). Na publicatie van de aanvullende natuurtoets is het plangebied en de omgeving nogmaals gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten.

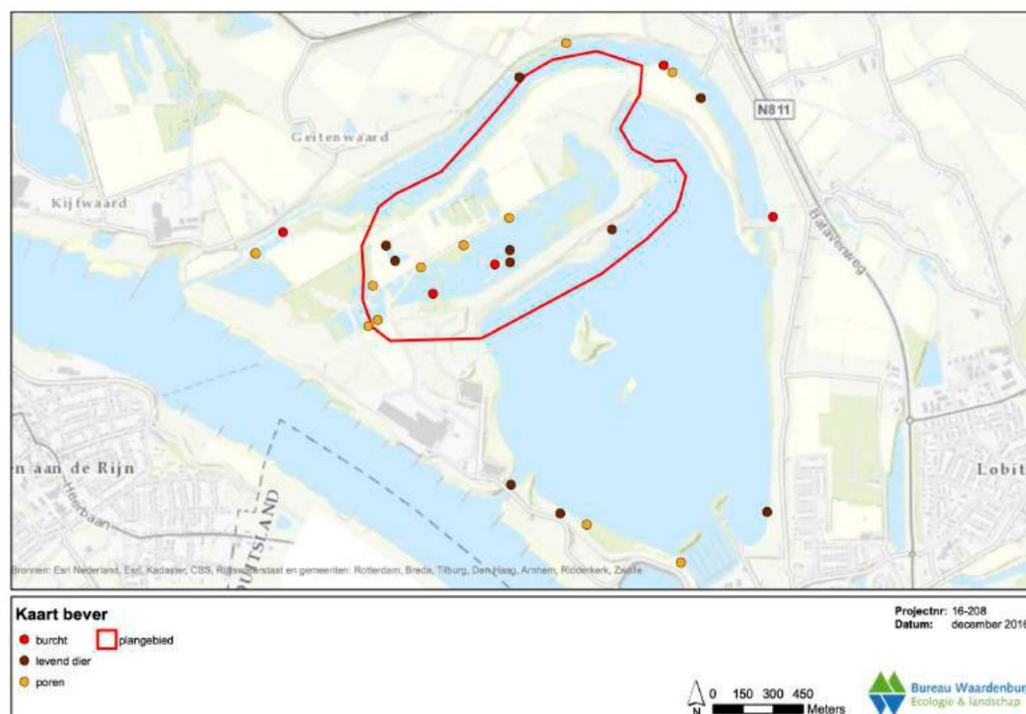
Amfibieën

In het plangebied liggen diverse poelen waar bastaardkikker, gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander en poelkikker voorkomen. De poelkikker is een strikt

beschermde soort (Habitatrichtlijnsoort). Deze komt in lage aantallen voor. De overige soorten zijn licht beschermd. Voor deze soorten geldt in Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet [REDACTED]. Enkele poelen liggen op locaties die worden vergraven. Daarnaast kan de poelkikker in de winter op diverse plekken in het plangebied ingegraven overwinteren. Tijdens de werkzaamheden moeten daarom maatregelen genomen worden voor de poelkikker.

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn diverse beverburchten aanwezig. Eén van de burchten ligt op een te vergraven locatie en moet verwijderd worden. De overige burchten mogen niet verstoord worden. Tijdens de werkzaamheden moeten daarom maatregelen genomen worden voor de bever.

Figuur 2.1 Waarnemingen van bevers in de Bijlandse Waard en [REDACTED]. De burchtlocaties zijn van winter 2009, de overige waarnemingen van 2014 tot en met 2016.

Vleermuizen

In de te kappen bomen in het plangebied is een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis. Daarnaast zijn er mogelijk verblijfplaatsen van de grootoorvleermuis in de bomen aanwezig. Voor deze vleermuissoorten zijn inmiddels alternatieve verblijfplaatsen aangebracht in de vorm van vleermuiskasten aan te handhaven bomen of op palen. Tijdens de werkzaamheden mogen de kasten niet worden vernield of verstoord.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

In het rond het plangebied zijn zeven nestplaatsen gevonden, die in gebruik zouden kunnen zijn door vogels met jaarrond beschermde nestplaats. Eén van deze nesten

was in gebruik bij een buizerd, een soort waarvan de nesten inderdaad jaarrond in gebruik is. Drie nesten zijn naar verwachting in gebruik bij de zwarte kraai en daarmee buiten het broedseizoen niet beschermd. Van de overige nesten is het niet duidelijk. De nesten liggen op één na buiten het gebied waar bomen gekapt worden. Het enige nest dat in een te kappen boom aanwezig is, is niet meer in gebruik. Met de overige nesten moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden.

Figuur 2.2 Locaties jaarrond beschermde nesten. Nest 3 is niet meer in gebruik en kan worden verwijderd.

Vogels algemeen

In het plangebied broeden diverse vogels. Verstoring van broedende vogels is niet toegestaan. Door de werkzaamheden kunnen er omstandigheden ontstaan, die gunstig zijn voor nieuwe vestigingen van broedende vogels. Tijdens werkzaamheden in het broedseizoen moet dus rekening gehouden worden met broedgevallen van vogels.

3 Algemene informatie

3.1 Algemeen

- Bij afwijking van dit werkplan bestaat de kans op het overtreden van de Wet
- Voor de beschreven ecologische begeleiding moet een ter zake kundige¹ worden ingeschakeld.
- In gevallen waarin het niet mogelijk is de aangegeven beschermende maatregelen te treffen of soorten worden aangetroffen waar in dit werkplan geen maatregelen voor zijn beschreven moet direct advies van een ter zake kundige worden ingewonnen.

3.2 Betrokkenen

Opdrachtgever:

Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen B.V. (Hoofdkantoor)

Postbus 120

2800 AC Gouda

Uitvoerder:

Nader te bepalen

Werkvoorbereiders

Nader te bepalen

Ter zake kundige¹:

Bureau Waardenburg

Postbus 365

4100 AJ Culemborg

0345-512710

Voor werkzaamheden rond de beverburcht(en) wordt samengewerkt met

¹ Onder een ter zake kundige wordt door bevoegd gezag verstaan: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De wijze waarop kennis dient te zijn opgedaan is in de verleende ontheffing nader uitgeschreven.

3.3 Communicatie

Opdrachtgever / Aannemer

De uitvoerder:

- houdt voortgangsoverleggen met de ter zake deskundige omtrent ecologische zaken.
- neemt vóór aanvang van de werkzaamheden het werkplan door met de ter zake kundige.
- betreft de ter zake kundige bij de werkzaamheden zodra het werkplan daartoe aanleiding geeft (voorafgaand en in het broedseizoen).
- onderhoudt gedurende de uitvoering van het werk frequent telefonisch of per mail contact met de ter zake kundige over de vorderingen van de werkzaamheden.
- instrueert de medewerkers / uitvoerend personeel middels toolboxmeetings en via dagelijkse instructies waar nodig.
- vult de waarnemingenformulieren in indien tijdens het werk waarnemingen van reeds bekende en nieuwe soorten worden gedaan.
- is verantwoordelijk voor het bijhouden van het ecologisch dossier (logboek).
- neemt bij incidenten en/of calamiteiten contact op met de ter zake kundige om de te volgen aanpak vast te stellen.
- vult het calamiteitenformulier in bij incidenten en/of calamiteiten . Het uitvoerend personeel:
- ontvangt een maatregelenkaart omtrent ecologische zaken van de uitvoerder.
- rapporteert bijzonderheden en waarnemingen van soorten aan de uitvoerder.
- woont toolboxmeetings bij.
- meldt calamiteiten en bijzonderheden aan de uitvoerder.

Ter zake kundige

De ter zake kundige:

- voert veldcontroles uit bij de start van de werkzaamheden.
- geeft toelichting tijdens toolboxmeetings.
- verzorgt het afvangen van amfibieën en verwijderen van de beverburcht.
- bespreekt de te volgen werkwijze bij vragen, incidenten en calamiteiten met uitvoerder.
- voert de broedvogelcontroles uit bij werkzaamheden in het broedseizoen en maakt hiervan een verslag (ook op kaart).

3.4 Ecologisch dossier

De ter zake deskundige houdt een ecologisch dossier / logboek bij van de uitgevoerde maatregelen uit het werkplan. Het omvat:

- Dit werkplan.
- Verslagen van afspraken en afstemming met ter zake kundige.
- Ingevulde waarnemingenformulieren en eventuele calamiteitenformulieren.
- De datum, aard en aanpak van incidenten en afwijkingen op het werkplan.

- Indien uitgevoerd: monitorings/onderzoeksverslagen van broedende vogels en aanbevelingen van de ter zake kundige.

Het ecologisch dossier dient op het werk aanwezig te zijn zodat het geraadpleegd kan worden en getoond kan worden in geval van inspectie.

3.5 Calamiteiten

Een calamiteit in het kader van de het overtreden van de zorgplicht en het in gevaar brengen van de leefomgeving van soorten of habitattypen die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming is een ongewenste gebeurtenis die leidt of had kunnen leiden tot ongewenste schade aan beschermde planten en dieren.

Ondanks voorzorgsmaatregelen is het optreden van calamiteiten niet geheel uit te sluiten. Het is van groot belang dat eventueel optredende calamiteiten worden gemeld, geanalyseerd en geëvalueerd. Dit om de juiste maatregelen te nemen om soortgelijke gebeurtenissen in de toekomst te voorkomen. Daarom is iedereen verplicht calamiteiten bij uitvoerder te melden. Naar aanleiding hiervan worden er maatregelen genomen om de ontstane situatie te verhelpen en herhaling in de toekomst te voorkomen.

Onder calamiteiten kan worden verstaan het aantreffen van andere beschermde soorten, of reeds bekende soorten op een andere locatie binnen het plangebied, dan uit het onderzoek bekend waren. Voor een aantal soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ingrepen en beheer.

4 Werkprotocol

4.1 Algemeen

De werkzaamheden binnen het werkgebied bestaan uit de activiteiten:

- Verwijderen bomen en andere vegetatie op de te ontgraven delen
- Afgraven en in depot zetten van de bovengrond op de te ontgraven delen
- Ontgraven
- Afwerken van het terrein met de in depot gezette grond

De maatregelen van het werkprotocol worden in de hierna volgende paragrafen per soortgroep en zoveel mogelijk op volgorde van handelen weergegeven.

Toolbox

- Voordat gestart wordt met de werkzaamheden wordt door de uitvoerder een toolbox georganiseerd. De ecooloog verzorgt hier een toelichting voor wat betreft de ecologische aspecten in het plangebied aan de hand van een maatregelenkaart.
- De maatregelenkaart wordt in de werkkeet opgehangen ter kennisname.
- Indien nodig wordt gedurende de realisatie deze toolbox herhaald, met aanwezigheid en toelichting van de ecooloog.

4.2 Algemene voorschriften ontheffing Wnb

Dit betreft een aantal algemene maatregelen voortvloeiende uit de ontheffing Wet natuurbescherming verleend op 14 december 2017 (zaaknummer 2017-002949)

De ontheffing geldt voor het gebied zoals aangegeven op de kaart als projectgrens in bijlage 1.

1. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1.
2. De ontheffing is geldig tot en met 1 oktober 2022.
3. Deze ontheffing wordt uitsluitend gebruikt door (medewerkers van) de ontheffinghouder of aantoonbaar in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze [REDACTED]
4. De in voorschrift 3 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de vergunde activiteit wordt uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
5. De in voorschrift 3 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
6. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie

- Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-002949.
7. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien andere beschermde soorten worden aangetroffen of andere verbodsbepalingen worden overtreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-002949.
 8. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden.
 9. (leeg voorschrift)
 10. gedaan van de datum van start van de werkzaamheden aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017- 002949.
 11. Minimaal vier weken voordat met de uitvoering van het project wordt gestart moet een werkplan met in ieder geval een gedetailleerde planning en werkwijze van de te verrichten werkzaamheden en de te mitigeren maatregelen ter goedkeuring worden gezonden aan de Provincie Gelderland via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-002949. Er mag pas gestart worden met de werkzaamheden nadat het werkplan goedgekeurd is. Indien wijzigingen t.o.v. het werkplan plaatsvinden, dient een geactualiseerd werkplan gezonden te worden aan de Provincie Gelderland.
 12. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de Bever, Poelkikker, Gewone grootoorvleermuis en Ruige dwergvleermuis. De deskundige dient in elk geval aanwezig te zijn bij het realiseren van de mitigerende maatregelen en het wegvangen en verplaatsen van exemplaren van de soorten.
 13. De deskundige op het gebied van de Bever, Poelkikker, Gewone grootoorvleermuis en Ruige dwergvleermuis houdt alle bevindingen bij in een logboek en heeft deze beschikbaar op het project. Daarnaast wordt het logboek uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden verstrekt aan de Provincie Gelderland, via e- mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-002949.

4.3 Maatregelen per soortgroep

4.2.1 Amfibieën

- Minimaal **1 jaar** vóór het verwijderen van bestaande, potentieel geschikte poelen wordt een nieuwe poel gegraven op de op kaart aangegeven locatie.
- Voorafgaand aan de graafwerkzaamheden wordt in het veld bepaald welke huidige poelen potentieel geschikt zijn als voortplantingswater voor de poelkikker (najaar 2018). Uiterlijk 15 maart worden deze poelen afgezet met een amfibieënscherm. Indien nodig – en te beoordelen door de ecooloog – worden aan de buitenkant vangemmers ingegraven. De vangemmers worden vanaf 15 maart tot eind april tweemaal daags gecontroleerd op de aanwezigheid van kikkers, of

korter indien de resultaten daar aanleiding toe geven. Aangetroffen dieren worden verplaatst naar de nieuw gegraven poel.

- Om te voorkomen dat overgezette amfibieën terugkeren naar het plangebied, wordt rond de nieuwe poel eveneens een amfibieënscherp aangebracht.
- Voorafgaand aan het vergraven van de huidige geschikte poelen worden deze gecontroleerd op de aanwezigheid van poelkikkers en andere amfibieën.
- Aanwezige poelkikkers en of andere amfibieën worden uit de poel weggevangen en verplaatst naar de nieuwe poel.
- Het wegvangen en verplaatsen dient plaats te vinden **in de periode maart en april of september en oktober**.
- De graafwerkzaamheden dienen te gebeuren in de periode **1 mei tot 15 september**, dat wil zeggen buiten de winterrustperiode van de poelkikker.

4.2.2 Bever

Actualiseren verspreiding

- Voor de meest actuele stand van zaken dient de verspreiding en bewoningssporen van beverburchten geactualiseerd te worden. Dit wordt in het najaar van 2018 middels een eenmalig veldbezoek uitgevoerd.

Verwijderen burcht:

- Verwijder de burcht in de periode **september tot half november**, als de kans op hoog water nog minimaal is en nog geen ijsvorming van het water optreedt;
- Verwijder in deze periode de vegetatie op **20 meter en verder** vanaf de burcht;
- Maak de burcht ongeschikt door de ingang(en) van de burcht deels (3/4) versperren met grond en boomstammetjes. Worden de ingangen door de bevers opengemaakt (regelmatig controleren), dan deze weer dichtzetten;
- Worden de ingangen niet meer opengemaakt, verwijder dan de begroeiing vlakbij de burcht (0 tot 20 meter) en breek de burcht stapsgewijs handmatig af tot met zekerheid is vastgesteld dat deze verlaten is;
- Graaf de burcht vervolgens geheel af.

In geval burchten op minder dan 100 meter van een ingreeplocatie wordt ontdekt:

- Lokaliseer de burchten en markeer deze in het terrein en op kaart;
- Voer geen werkzaamheden uit binnen een straal van 20 m rondom de gemarkeerde burchten.

In geval van werkzaamheden of activiteiten tussen 20 en 50 meter van een burcht:

- Voer geen activiteiten of werkzaamheden uit in de periode **mei tot en met augustus**;
- Voer activiteiten of werkzaamheden gefaseerd uit in de periode **september tot en met april**: minimaal 2/3 deel van het gebied tussen 20 en 50 meter van de burcht blijft ongemoeid;
- Voer activiteiten of werkzaamheden in het waterdeel en de natte oever niet uit vanaf de oever waar zich de burcht bevindt;

- Zet geen schoonsel en baggermateriaal af op de oever waar zich de burcht bevindt;
- Voer geen activiteiten of werkzaamheden uit tussen een half uur voor zonsondergang en een half uur na zonsopgang;
- Voer takken en stammen niet af;
- Laat wintervoorraden (takken onder water voor de ingang van de burcht) liggen.

In geval van werkzaamheden of activiteiten tussen 50 en 100 meter (oeverlengte) van een burcht en binnen 20 meter van de overgang water- land (oeverbreedte):

- Voer geen activiteiten of werkzaamheden uit in de periode mei tot en met augustus;
- Voer activiteiten of werkzaamheden gefaseerd uit in de periode **september tot en met april**: minimaal 1/3 deel van het gebied tussen 50 en 100 meter van de burcht blijft ongemoeid;
- Voer indien mogelijk takken en stammen niet af;
- Voer geen werkzaamheden uit in perioden dat er ijs op het water ligt;
- Bouw de werkzaamheden rustig op, zodat de dieren tijdelijk en/of op tijd een ander onderkomen kunnen vinden;
- De te nemen maatregelen moeten op hun effect worden gecontroleerd (gemonitord).

4.2.3 Vleermuizen

Groen: status is: uitgevoerd

- Er gaat 1 paarverblijfplaats van de Ruige dwergvleermuis verloren. Hiervoor moeten 4 vervangende verblijfplaatsen worden aangeboden. Deze moeten in een cluster bij elkaar worden opgehangen, bijvoorbeeld aan vier bij elkaar staande bomen. Deze verblijfplaatsen moeten:
 - Tijdig voor de werkzaamheden aanwezig zijn om de dieren te laten wennen aan deze voorzieningen;
 - Binnen het kerngebied van de groep, en dan bij voorkeur zo dicht mogelijk maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats, worden geplaatst en dit buiten de invloedssfeer van de activiteiten;
 - Een locatie hebben die gelijk is aan of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte), aanliegroute en vrije vliegruimte en de locatie is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren;
 - Verschillende microklimaten aanbieden (clustering met verschillende richtingen);
 - Een vergelijkbare spreiding in het gebied hebben als de oorspronkelijke verblijfplaatsen;
 - Zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen hebben als de oorspronkelijke verblijfplaatsen, zoals zijn van een met de oorspronkelijke verblijfplaats vergelijkbare materiaalsoort en volume, met een vergelijkbare bufferwaarde wat betreft opwarmen en afkoelen;

- De vorm hebben van bij voorkeur meerlaagse platte vleermuiskasten of plaatvormige voorzieningen.
- Aanvullend worden voor de Ruige dwergvleermuis en de Gewone grootoorvleermuis 12 alternatieve voorzieningen gerealiseerd in de vorm van 6 palen waarvan elke paal voorzien is van 2 grote vleermuiskasten. De vleermuiskasten zijn geschikt voor vervangende zomerverblijfplaatsen en worden op verschillende richtingen en met licht en donkere kleuren aangeboden, zodat er voldoende variatie in microklimaat is. De palen worden verspreid in het plangebied op maximaal 10 meter van een houtwal of bosrand geplaatst, zodat ze makkelijk door vleermuizen worden gevonden.
- De alternatieve voorzieningen voor de Ruige dwergvleermuis en de Gewone grootvleermuis dienen 3 maanden voorafgaand aan de werkzaamheden in de actieve periode van vleermuizen, tussen april en oktober, gerealiseerd te worden.
- Bomen met holtes die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen mogen alleen gekapt worden in de periode **15 oktober tot en met 1 maart**; dit is buiten het zomer- en paarseizoen (en buiten het broedseizoen van vogels).
- Voorafgaand aan de kapwerkzaamheden dienen bomen met holtes (potentiële voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen) gecontroleerd te worden op aanwezigheid van vleermuizen. Bomen met holten moeten minimaal 1 dag blijven liggen, met de holte naar boven zodat eventueel aanwezige vleermuizen kunnen uitvliegen.
- Binnen 10 meter van de geplaatste vleermuiskasten mogen geen obstakels worden geplaatst in de aanvliegroute.
- Rond de vleermuiskasten mogen geen lichtmasten worden geplaatst, waarvan het schijnsel op de kast valt.

4.2.4 Vogels

- Voer tussen **1 maart en 1 augustus** geen werkzaamheden uit binnen 20 meter van een jaarrond beschermde nest (zie kaart).
- Voorkom nieuw-vestiging van broedvogels door het werkgebied frequent te belopen, te berijden of te bewerken.
- Indien er toch broedvogels gaan nestelen: Stel de ecooloog op de hoogte, markeer nest en voer geen werkzaamheden uit binnen 20 meter van het gemarkeerde nest, tot de ecooloog heeft vastgesteld dat er niet meer gebroed wordt.
- Voorkom dat gedurende het broedseizoen steilranden ontstaan of aanwezig zijn binnen het werkgebied. Hellingen afvlakken tot een hellingshoek van maximaal 1:3.
- Verwijder bomen en andere vegetatie alleen tussen **15 oktober** (ivm vleermuizen) en **1 maart** (vogels).

5 Literatuur

Wansink, D.E.H., Smit, G.F.J. & D. de Vos. 2017. Effecten op beschermde soorten
Bijlandse Waard. Actualisatie natuurtoets. Bureau Waardenburg Rapportnr.
16-120. Bureau Waardenburg, Culemborg

BIJLAGE 1 Maatregelenkaart

Maatregelenkaart Flora & Fauna Bijlandse Waard

ECOLOGISCHE KALENDER

	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	
verwijderen beverburcht													bomen pas na half oktober kappen.
beverburcht 0-20 m													
beverburcht 20-50 m													werkzaamheden gefaseerd uitvoeren, max 1/3
beverburcht 50-100 m													werkzaamheden gefaseerd uitvoeren, max 2/3
verwijderen vegetatie													
kikkers afvangen													voor 15 maart poelen afzetten
graafwerkzaamheden op land													

kwetsbare periode

LEGENDA

-
- Ongeschikt maken en verwijderen beverburcht (straal 20 meter)

Maatregelen

CALAMITEITEN

Ontdekt u een nieuwe beverburcht, broedende vogel of andere beschermde soort binnen 100 meter van waar gewerkt wordt? Neem dan direct contact op met de ecooloog en de uitvoerder!

MAATREGELN ALGEMEEN

- Veldcheck door ecooloog voorafgaande start werkzaamheden
- Toolbox meeting voor start maatregelen

MAATREGELN BEVERS

Ongeschikt maken en verwijderen beverburcht

In de periode september - half november

- Verwijder vegetatie op 20 m en verder vanaf de burcht. Let op: ivm vleermuizen bomen pas kappen na half oktober;
- Graaf de burcht na 2 weken af.

Geen werkzaamheden binnen 20 meter van een beverburcht!

Werkzaamheden binnen 20-50 m van een beverburcht.

- Geen werkzaamheden van 1 mei tot 1 september;
- Voer werkzaamheden van 1 september tot 1 mei gefaseerd uit: minimaal 2/3 deel van het gebied blijft ongemoeid;
- Voer geen werkzaamheden in het water en de natte oever uit vanaf de oever waar de burcht ligt;
- Zet geen schoonsel en baggermateriaal af op de oever waar de burcht ligt;
- Voer geen werkzaamheden uit tussen een half uur voor zonsondergang en een half uur na zonsopgang;
- Voer takken en stammen niet af;
- Laat wintervoorraden (takken onder water voor de ingang van de burcht) liggen
- Voer geen werkzaamheden uit als er ijs op het water ligt;

Werkzaamheden binnen straal 50-100 m van een beverburcht.

- Geen werkzaamheden van 1 mei tot 1 september;
- Voer werkzaamheden van 1 september tot 1 mei gefaseerd uit: minimaal 1/3 deel van het gebied blijft ongemoeid;
- Voer takken en stammen niet af;
- Voer geen werkzaamheden uit als er ijs op het water ligt;

MAATREGELN VOGELS EN VLEERMUIZEN

Maatregelen tussen 1 maart en 1 september

- Voer tussen 1 maart en 1 augustus geen werkzaamheden uit binnen 20 meter van een **jaar rond beschermd nest** (zie kaart).
- Voorkom nieuw-vestiging van broedvogels door het werkgebied frequent te belopen, te berijden of te bewerken.
- Indien er toch broedvogels gaan nestelen: Stel de ecooloog op de hoogte, markeer nest en voer geen werkzaamheden uit binnen 20 meter van het gemarkeerde nest, tot de ecooloog heeft vastgesteld dat er niet meer gebroed wordt.
- Voorkom dat gedurende het broedseizoen steilranden ontstaan of aanwezig zijn binnen het werkgebied. Hellingen afvlakken tot een hellingshoek van maximaal 1:3.

Verwijderen vegetatie

- Verwijder bomen en andere vegetatie alleen tussen 15 oktober (ivm vleermuizen) en 1 maart (vogels).
- Controleer bomen met holtes (potentiële voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen) voorafgaand aan de kapwerkzaamheden op aanwezigheid van vleermuizen.
- Laat gekapte bomen met holten minimaal 1 dag liggen, met de holte naar boven zodat eventueel aanwezige vleermuizen kunnen uitvliegen.

Vleermuiskasten

- Zorg ervoor dat de aanvliegroute van de vleermuiskasten (zie kaart) vrij van obstakels blijft;
- Zorg ervoor dat er tussen zonsondergang en zonsopgang geen lampen schijnen op de vleermuiskasten.

MAATREGELN AMFIBIEËN

Graafactiviteiten

- Graaf minimaal 1 jaar voor de start van de graafwerkzaamheden een nieuwe poel op de aangegeven locatie.
- Zet deze poelen voor 15 maart af met een 50 cm hoog amfibieënscherm. Graaf, indien nodig, aan de buitenkant vangemmers in (te bepalen door ecooloog).
- Controleer in de periode van 15 maart tot 1 mei 2x per dag of er kikkers in de emmers zitten en verplaats deze naar de nieuwe poel.
- Controleer in deze periode nog een keer of er poelkikkers in de poelen aanwezig zijn en verplaats deze naar de nieuwe poel.
- Voer de graafwerkzaamheden uit tussen 1 mei en 15 september

Zie ook:
Werkprotocol comfort
de Wet natuurbescherming

NOTITIE

Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen B.V.

Postbus 120
2800 AC Gouda

DATUM: 25 oktober 2018
ONS KENMERK: 17-0880/18.08839/LevVe
AUTEUR:
PROJECTLEIDER:

Notitie veldbezoek ontgrondingslocaties Bijlandse Waard

Bylandt Straatbaksteen en Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen zijn voornemens om met het project Bijlandse Waard middels zandwinning de doorstroom van de rivier te verbeteren, nieuwe riviernatuur en een betere recreatieve beleving te realiseren. In 2019 wordt gestart met de herinrichting van de Bijlandse Waard. Onderdeel hiervan is ontgroning van akkers en kleiputten, alsmede het verwijderen van bestaande . De Bijlandse Waard herbergt verschillende beschermde soorten. Tijdens de uitvoering dient rekening gehouden te worden met deze soorten in het kader van de Wet natuurbescherming en zorgplicht. Voor de ontgrondingswerkzaamheden is een werkprotocol opgesteld en is een flyer gemaakt, waarin te treffen maatregelen zijn opgenomen (Buizer & Roëll, 2018). Beide documenten zijn onderdeel van de verleende ontheffing met zaaknummer 2017-002949).

Onderdeel van het werkprotocol is het uitvoeren van periodieke veldcontroles en het actueel houden van gegevens. Voorliggende notitie betreft de verslaglegging van het veldbezoek op 26 september 2018. Het bezoek was gericht op de actualisering van bestaande gegevens omtrent bewoonde beverburchten en potentiële voortplantingswateren voor poelkikker.

Toelichting

Tijdens het veldbezoek is te voet het gehele plangebied doorkruist. Door de lage waterstand waren ook de slecht toegankelijke delen van het plangebied nu wel goed bereikbaar. Burchtlocaties en hun status (bewoond, onbewoond) zijn ingemeten met GPS en op de flyer verwerkt. Op basis van sporen (knaag, prenten en geurvlaggen) is de huidige aanwezigheid door bevers verder in beeld gebracht. Gegevens uit Wansink (et al., 2017) zijn hierbij als basis gebruikt. Aan de hand van biotoopkenmerken zijn aanwezige wateren beoordeeld op geschiktheid voor de poelkikker.

Bever

De burcht in het zuidelijk deel van het ontgrondingsgebied (waar de ontheffing voor was verleend) was tijdens het veldbezoek niet meer aanwezig; maatregelen op deze locatie komen te vervallen. Binnen de ontgrondingslocatie is wel een nieuwe burchtlocatie aangetroffen, die te oordelen naar verse moddersporen, plantmateriaal en kanalen actief bewoond is. De burcht bevindt zich in een kleinschalig kleiputtencomplex, omringd door akkerpercelen. Deze burcht zal voorafgaande aan de werkzaamheden ontmanteld moeten worden conform de werkwijze op de flyer. Voor wat betreft de uitvoeringsperiode hiervan adviseren wij om te wachten tot de waterstand weer wat is gestegen. Bevers verplaatsen zich bij voorkeur via water en door de lage waterstand is dat in de huidige situatie niet mogelijk. Dit maakt het moeilijk voor de dieren om zelf een nieuwe plek te vinden. Kort gezegd is ons advies om – specifiek voor deze locatie – zo lang mogelijk te wachten tot de omstandigheden beter zijn.

Buiten het ontgrondingsgebied zijn twee nieuwe burchten aangetroffen; voor deze geldt ook dat zij afgaande op aanwezige verse sporen actief bewoond zijn. Daar deze burchten zich aan de rand van de geplande werkzaamheden bevinden hoeven deze niet ontmanteld te worden. Wel moet er gedurende de werkzaamheden rekening gehouden worden met een verstoringsvrije zone rond deze burchten in de kwetsbare periode (zie flyer).

Poelkikker

Binnen de contouren van het ontgrondingsgebied is geen geschikt voorplantingswater voor poelkikker vastgesteld. De lage waterstand is hier een mogelijke verklaring voor. Wel is – ruim buiten het ontgravingsgebied - een subadulte poelkikker aangetroffen wat duidt op succesvolle voortplanting in dit jaar. De aanleg van een nieuwe poel blijft behouden als maatregel. Wij adviseren wel om de poel wat uit te breiden, zodat er zeker voldoende voortplantingswater behouden blijft voor de poelkikker.

Literatuur

- Buizer, J.D. & J.W. Röell, 2018. Herinrichting Bijlandse Waard. Werkprotocol beheer en gebruik conform de Wet [REDACTED] Bureau Waardenburg Rapportnr. 18-188. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Wansink, D.E.H., Smit, G.F.J. & D. de Vos. 2017. Effecten op beschermde soorten. Bijlandse Waard. Actualisatie natuurtoets. Bureau Waardenburg Rapportnr. 16-120. Bureau Waardenburg, Culemborg

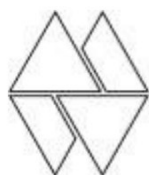
Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met [REDACTED]

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze [REDACTED]

© Bureau Waardenburg bv / Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen bv

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv

Onderzoek en advies voor ecologie en landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg

Telefoon 0345 51 27 10

info@buwa.nl www.buwa.nl

NOTITIE

Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen B.V.

Postbus 120
2800 AC Gouda

DATUM: 06 januari 2020
ONS KENMERK: 17-0880/20.00026/LevVe
AUTEUR: [REDACTED]
PROJECTLEIDER: [REDACTED]

Notitie ecologische begeleiding beverburchten, Bijlandse Waard

Bylandt Straatbaksteen en Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen zijn voornemens om met het project Bijlandse Waard middels zandwinning de doorstroom van de rivier te verbeteren, nieuwe riviernatuur en een betere recreatieve beleving te realiseren. In 2019 wordt gestart met de herinrichting van de Bijlandse Waard. Onderdeel hiervan is ontgroning van akkers en kleiputten, alsmede het verwijderen van bestaande [REDACTED]. De Bijlandse Waard herbergt verschillende beschermde soorten. Tijdens de uitvoering dient rekening gehouden te worden met deze soorten in het kader van de Wet natuurbescherming en zorgplicht. Voor de ontgrondingswerkzaamheden is een werkprotocol opgesteld en is een flyer gemaakt, waarin te treffen maatregelen zijn opgenomen (Buizer & Roëll, 2018). Beide documenten zijn onderdeel van de verleende ontheffing met zaaknummer 2017-002949.

Onderdeel van het werkprotocol is het uitvoeren van periodieke veldcontroles en verzorgen van ecologische begeleiding bij de [REDACTED]. Voorliggende notitie betreft de verslaglegging van het veldbezoek op 18 december 2019. Het bezoek was gericht op het verwijderen van een beverburcht en het afzetten van een veilige zone rond een tweede burcht. De begeleiding is uitgevoerd door [REDACTED] (Bureau Waardenburg) en [REDACTED] (Kurstjens Ecologisch Adviesbureau).

Toelichting

Twee dagen voorafgaand aan het veldbezoek is rondom de te verwijderen beverburcht (burcht 2, figuur 1) zoveel mogelijk vegetatie verwijderd om de bevers te stimuleren het gebied te verlaten (figuur 2). De burcht die nog niet verwijderd wordt (burcht 1, figuur 1) is bij de kapwerkzaamheden zoveel mogelijk vermeden. Deze burcht locaties zijn gebaseerd op de actualisering van november 2019 (Verhoek, 2019).

Figuur 1 Overzicht van de twee beverburchten binnen de ontgrondingslocaties in de Bijlandse waard.

Tijdens het veldbezoek op 18 december 2019 is een zone van ruim 20 meter rondom de te behouden burcht afgezet met rood wit lint. Het gebied binnen deze zone moet tot nader order onaangetast blijven. Dit is ter plaatse ook gecommuniceerd met de uitvoerder. Vervolgens is begonnen met het afbreken van de te verwijderen burcht. Op deze locatie zijn twee burchten aanwezig, bewoond door dezelfde familie. Het afbreken van deze burchten is gedaan door met de hand de bovenkant van de burcht open te maken en de verschillende kamers bloot te leggen (figuur 3). Dit geeft eventueel nog aanwezige bevers de gelegenheid om te vluchten. Vervolgens is de rest van de burcht machinaal, laag voor laag en onder begeleiding, afgegraven (figuur 4). Nadat de volledige burcht was uitgegraven is resterende vegetatie, zoals stobben verwijderd. De steile oevers rondom de hele plas zijn afgegraven en zoveel mogelijk geëgaliseerd (figuur 5); hiermee is het ongeschikt gemaakt voor de bever om opnieuw een hol te graven en burcht te bouwen. Figuur 6 geeft een impressie van de oever na afronding van de werkzaamheden aan een kant van de plas. Aan het eind van de werkzaamheden vertoonde de hele plas een vergelijkbaar beeld.

Figuur 2 Overzichtsfoto van de situatie bij burcht 2 voorafgaand aan het veldbezoek.

Figuur 3 Handmatig blootleggen van een burchtkamer.

Figuur 4 Machinaal afgraven van de burcht.

Figuur 5 Verwijderen van vegetatie en egaliseren van oever.

Helaas bleek het van te voren verwijderen van vegetatie niet afdoende te zijn om de bevers te laten vertrekken. Bij het afbreken van de burchten bleken nog minimaal 4 bevers aanwezig te zijn. Deze hebben aan het einde van de dag de laatste burcht verlaten toen deze afgebroken werd, maar bleven wel in de plas aanwezig (figuur 7). Uit mondelinge communicatie met de uitvoerder blijkt dat de bevers de volgende dag nog aanwezig waren in de plas, maar geen aanstalten maakten tot het graven/bouwen van

een nieuwe burcht. Op 9 januari zijn de bevers wederom waargenomen door de uitvoerder. Deze gaf aan dat er ook nieuwe hollen zijn gegraven in de oever.

Figuur 6 Impressie van de eindsituatie van een van de oevers

Figuur 7 Bever aanwezig bij het afbreken van de laatste burcht aan het einde van de dag.

De verwachting is dat deze bevers in de loop van de winter op zoek zullen gaan naar een alternatieve locatie in de Bijlandse waard. Door het verwijderen van vegetatie en het egaliseren van de oevers is de plas ongeschikt gemaakt voor bevers. Dit kan echter niet gegarandeerd worden. Ons advies is om vinger aan de pols te houden door aan het eind van de winter (medio maart) een controle naar de aanwezigheid van de bevers in deze plas uit te voeren. Verder is het raadzaam om twee weken voor aanvang van de ontgrondingswerkzaamheden een actualisatie van de aanwezigheid van bevers in het gebied uit te voeren. Dit kan mogelijk gecombineerd worden met het verwijderen van burcht 1 in september (figuur 1).

Conclusie

De werkzaamheden zijn uitgevoerd conform het werkprotocol herinrichting Bijlandse Waard. Met behulp van veldinspecties dienen de gegevens actueel gehouden te worden.

Literatuur

- Buizer, J.D. & J.W. Röell, 2018. Herinrichting Bijlandse Waard. Werkprotocol beheer en gebruik conform de Wet [REDACTED] Bureau Waardenburg Rapportnr. 18-188. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Verhoek, L., 2019. Notitie veldbezoek ontgrondingslocaties Bijlandse Waard 2019. Notitie met kenmerk 17-0880/19.09222/LevVe. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met D. Emond.

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze [REDACTED]

© Bureau Waardenburg bv / Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen bv
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv
Onderzoek en advies voor ecologie en landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10
info@buwa.nl www.buwa.nl

NOTITIE

Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen B.V.

Postbus 120

2800 AC Gouda

DATUM: 12 november 2020
ONS KENMERK: 17-0880/20.10051/LevVe
AUTEUR: [REDACTED]
PROJECTLEIDER: [REDACTED]
STATUS: versie 1.0
CONTROLE: [REDACTED]

Notitie veldbezoek ontgrondingslocatie Bijlandse Waard november 2020

Bylandt Straatbaksteen en Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen zijn voornemens om met het project Bijlandse Waard middels zandwinning de doorstroom van de rivier te verbeteren, nieuwe riviernatuur en een betere recreatieve beleving te realiseren. In 2021 wordt gestart met de herinrichting van de Bijlandse Waard. Onderdeel hiervan is ontgroning van akkers en kleiputten, alsmede het verwijderen van bestaande [REDACTED]. De Bijlandse Waard herbergt verschillende beschermde soorten. Tijdens de uitvoering dient rekening gehouden te worden met deze soorten in het kader van de Wet natuurbescherming en zorgplicht. Voor de ontgrondingswerkzaamheden is een werkprotocol opgesteld en is een flyer gemaakt, waarin te treffen maatregelen zijn opgenomen (Buizer & Roëll, 2018). Beide documenten zijn onderdeel van de verleende ontheffing met zaaknummer 2017-002949.

Onderdeel van het werkprotocol is het uitvoeren van periodieke veldcontroles en het actueel houden van gegevens. Voorliggende notitie betreft de verslaglegging van het veldbezoek op 9 november 2020. Het bezoek was gericht op het verwijderen van een burcht, die na het verwijderen vorig jaar (Verhoek, 2020) herbouwd is.

Toelichting

Voorafgaand aan het veldbezoek is rondom de te verwijderen burcht zoveel mogelijk vegetatie verwijderd om de bevers te stimuleren het gebied te verlaten (figuur 1). De exacte locatie van de burcht is weergegeven in Verhoek, 2020.

Figuur 1 Boven: omgeving van de burcht, gezien vanuit het noorden. Onder: De burcht met duidelijke wissel (rechts).

Tijdens het veldbezoek op 9 november 2020 is een rondgang gemaakt rond de plas om te zoeken naar nog niet bekende hollen en burchten. Hierbij zijn een (oude) hoogwaterburcht (figuur 2) en een actief gebruikt hol gevonden tegenover de herbouwde burcht. Om te voorkomen dat de bever in het gebied blijft na het afbreken van de burcht is besloten om de oude burcht en het hol ook af te breken. Het afbreken van de burcht is gedaan door één persoon, die met de hand de bovenkant van de burcht open heeft gemaakt om de verschillende kamers bloot te leggen (figuur 3). Vervolgens is de rest van de burcht machinaal laag voor laag onder begeleiding afgegraven (figuur 4). Hetzelfde is gedaan met de oude burcht en het oeverhol.

Figuur 2 Oude hoogwaterburcht op de oever tegenover de actieve burcht.

Figuur 3 *Handmatig blootgelegde kamer van de burcht*

Figuur 4 *Machinaal afgraven van de burchtlocatie.*

Nadat de burchtlocatie en het oeverhol waren uitgegraven is de resterende vegetatie rond de burcht verwijderd. Vervolgens zijn de bestaande kanalen, gegraven door de bever, zo veel als mogelijk gedempt en de hellingen geëgaliseerd (figuur 5). In de dagen volgend op het veldbezoek worden de oevers rondom de plas voorzien van een flauwe helling om het graven van nieuwe hollen te ontmoedigen.

Figuur 5 Impressie van de hellingen rond en kanalen in de plas na het uitgraven van de burcht en het oeverhol.

Helaas bleek het van te voren verwijderen van vegetatie niet afdoende om de bevers op voorhand te laten vertrekken. Bij het afbreken van de burcht bleken nog twee bevers aanwezig te zijn. Na het afbreken van de burcht en het uitgraven van het oeverhol zijn deze in westelijke richting uit het plangebied vertrokken.

De verwachting is dat deze bevers in de dagen volgend op het veldbezoek in een van de plassen ten westen van het plangebied op zoek gaan naar een alternatieve verblijfslocatie. Door het verwijderen van vegetatie, dempen van kanalen en het creëren van flauwe oevers is de huidige locatie ongeschikt gemaakt voor bevers. Dit kan echter niet gegarandeerd worden. Ons advies is om voor uitvoering van de graafwerkzaamheden ten behoeve van de zandwinning een nieuwe actualisatie uit te voeren naar de aanwezigheid van bevers in het plangebied.

Literatuur

- Buizer, J.D. & J.W. Röell, 2018. Herinrichting Bijlandse Waard. Werkprotocol beheer en gebruik conform de Wet [redacted] Bureau Waardenburg Rapportnr. 18-188. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Verhoek, L., 2019. Notitie veldbezoek ontgrondingslocaties Bijlandse Waard 2019. Notitie met kenmerk 17-0880/19.09222/LevVe. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Verhoek, L., 2020. Notitie veldbezoek ontgrondingslocatie Bijlandse Waard december 2020. Notitie met kenmerk 17-0880/20.00026/LevVe. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Wansink, D.E.H., Smit, G.F.J. & D. de Vos. 2017. Effecten op beschermde soorten. Bijlandse Waard. Actualisatie natuurtoets. Bureau Waardenburg Rapportnr. 16-120. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met [redacted]

Akkoord voor uitgave: Kwaliteitszorg Bureau Waardenburg bv

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze [redacted]

© Bureau Waardenburg bv / Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen B.V.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Bureau Waardenburg bv hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Bureau Waardenburg, Varkensmarkt 9 4101 CK Culemborg, 0345 51 27 10, info@buwa.nl, www.buwa.nl